

12. TONEELSTUK

Samenvatting

Een toneelstuk bedenken, schrijven, insceneren en acteren, waarin voor iedereen herkenbare en logische personages voorkomen. Aan het eind moet er sprake zijn van een plot en een ontknoping. Het ongeval heeft zojuist plaatsgevonden en het toneelstuk start vanuit die ongevalssituatie. De start is een 'bevroren' situatie en begint dan te 'leven'. Alle dialogen en het scenario liggen vooraf vast. Er mag niet meer worden geïmproviseerd.

Doelstellingen:

- deelnemers activeren en een unieke bijdrage laten leveren aan een samenwerkingsproject;
- bevorderen van de samenwerking tussen de deelnemers;
- de logica van een ongevalstoedracht uitwerken;
- verplaatsen en inleven in een slachtoffer, een hulpverlener en een omstander;
- deelnemers beoordelen resultaten van elkaar.

Voorwaarden

- ruimte: groot leslokaal of meerdere lesruimtes met tafels en stoelen voor groepen van 4 personen;
- groepsgrootte: 8 – 24 personen;
- hulpmiddelen: laptop met tekstverwerkingsprogramma per groepje van 4 deelnemers; USB-stick; printer; nietmachine; kopieermachine;
- tijdsduur: 2 lessen: les 1: 45 minuten voor bedenken van het toneelstuk en 75 minuten voor het uitschrijven, printen, oefenen en herschrijven. Les 2: 15 minuten per toneelstuk (met 6 groepen = 90 minuten) + 30 minuten voor nabespreking;
- voorbereidingen: deelnemers vragen om een laptop met een tekstverwerkingsprogramma, een USB-stick en een verlengsnoer mee te nemen. Ervoor zorgen dat een printer, kopieermachine, nietmachine beschikbaar zijn.

Toepasbaarheid

- ontwerpen, insceneren, acteren, grimeren.

Beschrijving

In de lesruimte worden 4 – 6 werkstations klaargezet. De instructeur verdeelt de groep in 4 – 6 subgroepen van 4 deelnemers. De instructeur geeft plenair uitleg over de opdracht. Deze opdracht is verdeeld over twee lessen:

Les 1: toneelstuk schrijven.

Les 2: toneelstuk opvoeren.

Binnen de subgroepen worden de taken verdeeld. Per groep is er één typist. Aan het eind van les 2 wordt ieder toneelstuk kort nabesproken. Gelet wordt op: logica, tekstvastheid, lichaamstaal.

Opmerkingen

Sterke kanten:

- alle deelnemers zijn tegelijkertijd actief bezig met de leerstof;
- er komen verschillende ongevalstoedrachten en ongevalsituaties aan de orde;
- het zelf bedenken en uitvoeren van de opdracht werkt motiverend;
- er kan een gezellige, ontspannen sfeer ontstaan, waarbij men elkaar ook weer beter leert kennen en kan aanspreken op eventuele onvolkomenheden.

Zwakke kanten:

- de instructeur kan niet alle groepen tegelijk begeleiden en dus niet direct bijsturen wanneer te veel wordt afgeweken van de opdracht;
- er kunnen deelnemers zijn die dit geen fijne werkvorm vinden, omdat er niet geïmproviseerd wordt. Zij kunnen dan bij de tweede les afwezig zijn, waardoor het toneelstuk niet opgevoerd kan worden.

Bijlage: voorbeelden van het begin van een toneelstuk.

12 a. TONEELSTUK – bijlage

Eenakter “Jansen van het balkon”

Personages:

Theodorus Jansen: slachtoffer met open onderbeenbreuk	- gespeeld door:
Ien van der Scheur: slachtoffer met scheurwond aan het gezicht	- gespeeld door:
Truus Verband: voorbijganger en hulpverlener	- gespeeld door:
Diederik van Henegouwen tot Ballegooien: eigenaar en bewoner van het landhuis en hulpverlener	- gespeeld door:

Rekwisieten: stuk van een balkonhekje, een voordeur met bel en belknop.

Als het doek open gaat, zit Theodorus Jansen op de grond tegen de muur naast de voordeur. Hij heeft zijn broekspijp opgestroopt, zodat een verwonding zichtbaar is. Ien van der Scheur ligt een klein stukje voor Theodorus op de grond. Ien ligt voorover en de scheurwond is niet zichtbaar. Het stuk balkonhek ligt terzijde van beide personen. Truus Verband staat een paar meter verderop met de rug naar Theodorus en Ien toe. Diederik van Henegouwen tot Ballegooien is nog niet in beeld.

Theodorus: *(Kijkt, met een pijnlijk vertrokken gezicht, schichtig om zich heen).*

Ien: *(Kreunt zachtjes).*

Truus: *(Draait zich geschrokken om, slaat de hand voor de mond).*
Wat was dat?! Wat is er gebeurd?!

Theodorus: Oh, niets hoor! Helemaal niets! Er is niks aan de hand. U hoeft zich geen zorgen te maken!

Truus: *(Is dichterbij gekomen) (Verbaasd)* Maar ik hoorde toch een klap?
(Wacht even) En er liggen hier twee mensen op de grond.
(Wacht even) (dan resoluut) Die lagen hier net nog niet! Dat week ik zeker!

Theodorus *(Zegt met een pijnlijke stem)* Dan heeft u misschien niet goed gekeken. Er is echt niets aan de hand. Loopt u nou maar door.

Ien: *(Kreunt hard)* Ooooooh! Aaaaauw!

Truus: Deze mevrouw heeft anders duidelijk pijn. Die kunnen we hier toch niet zo laten liggen?

Theodorus: *(Kreunt nu ook)* Ooh! Aauw! Dat is mijn achternicht. Het gebeurt wel vaker dat ze op de grond gaat liggen schreeuwen. Dat komt zo wel weer goed!

.....
.....